

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ
УКРАЇНИ**

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І
МИСТЕЦТВ**

Кафедра графічного дизайну

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавр

на тему:

**ДИЗАЙН КАЛЕНДАРЯ З АВТОРСЬКИМИ ІЛЮСТРАЦІЯМИ
НА 2024 РІК**

Виконав студент IV курсу
Групи БДЗ-11-9/1
Спеціальності:
022 Дизайн

Ковальов Роман Вікторович
(ПІБ студента)

Керівник:
канд. пед. наук
(науковий ступінь керівника)

Бобренко Ростислав Всеволодович
(ПІБ керівника)

Рецензент:
кандидат мистецтвознавства
(науковий ступінь рецензента)

Мазніченко Олена Володимирівна
(ПІБ рецензента)

Допустити до захисту
Протокол засідання кафедри
від «06» травня 2023 р. № 10
Завідувач кафедри Коваль Л. М.
(_____)_____
(підпис) (ініціали, прізвище)

Київ-2023

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ

Інститут дизайну та реклами

Кафедра графічного дизайну

Освітній рівень «Бакалавр»

Спеціальність 022 Дизайн

Освітня програма «Графічний дизайн»

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
доц. Коваль Л.М.

«16» січня 2023 р.

ЗАВДАННЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Ковальову Роману Вікторовичу

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи – Дизайн календаря з авторськими ілюстраціями на 2024 рік.
Керівник роботи – Бобренко Ростислав Всеволодович, кандидат педагогічних наук.

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

2. Строк подання студентом роботи – 05 червня 2023 р.

3. Мета та завдання кваліфікаційної роботи

Мета проєкту – дизайн високоякісного та естетичного календаря на 2024 рік з авторськими ілюстраціями, який би не лише задовольняв потреби користувача в користуванні, а й став частиною естетики його інтер'єру.

Завдання проєкту – 1) висвітлити календар як видавничий об'єкт у теоретико-понятійному контексті; 2) охарактеризувати підходи проєктування календаря на 2024 рік; 3) описати технологічно-економічну частину видавничого проєкту.

4. Перелік графічного матеріалу: етапні фор-ескізи, оригінал-макет

календаря, два презентаційні планшети, візуалізація на мокапі розміщення календаря в інтер'єрі, презентація в Power Point для захисту дизайн-проекту.

5. Консультанти розділів роботи (проекту)

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Дата, підпис	
		Завдання видав	Завдання прийняв
I	Бобренко Р. В.	лютий	
II	Бобренко Р. В.	березень-квітень	
III	Бобренко Р. В.	травень	

6. Дата видачі завдання – 16 січня 2023 р.

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи (проекту)	Примітка
1	Складання програми кваліфікаційної роботи	17 лютого 2023 р.	
2	Формулювання мети та завдання кваліфікаційної роботи	січень-лютий 2023 р.	
3	Вибір об'єкта проектування	17 лютого 2023 р.	
4	Написання першого розділу кваліфікаційної роботи	лютий 2023 р.	
5	Аналіз аналогів	березень-квітень 2023 р.	
6	Розроблення графічного рішення	березень-квітень 2023 р.	

7	Написання другого розділу кваліфікаційної роботи	березень-квітень 2023 р.	
8	Розроблення технологічного рішення	травень 2023 р.	
9	Написання третього розділу кваліфікаційної роботи	травень 2023 р.	
10	Складання опису кваліфікаційної роботи	травень 2023 р.	
11	Формулювання висновків кваліфікаційної роботи	травень 2023 р.	
12	Виконання оригінал-макетів	травень 2023 р.	
13	Візуалізація проєктної графіки	травень 2023 р.	
14	Оформлення кваліфікаційної роботи згідно з вимогами	травень 2023 р.	
Студент			Ковальов Р. В.
		(підпис)	(прізвище та ініціали)
Керівник проєкту			Бобренко Р. В.
		(підпис)	(прізвище та ініціали)

АНОТАЦІЯ

Кваліфікаційна робота присвячена розробці дизайну видання календаря з авторськими ілюстраціями на 2024 рік. У роботі описано процес створення календаря, включаючи різні етапи підготовки, вибір теми, планування дизайну, виготовлення ілюстрацій, а також заплановані матеріали та спосіб друку, калькуляція видавничого проекту тощо.

У першому розділі досліджено календар у нормативно-понятійному контексті, зокрема, визначено його види та класифікацію за різними ознаками, описано редакційно-видавничу підготовку видання календарів.

Другий розділ присвячено аналізу аналогів і прототипів уже існуючих дизайнерських рішень, описано їх переваги та недоліки, на основі яких було запропоновано авторську концепцію проекту. У концепції сформульовано основну ідею проекту, охарактеризовано потенційного споживача та його потреби, описано засоби формотворення: кольорове, композиційне та шрифтове рішення, визначено архітекtonіку та мотиви; зазначено основні етапи проектування виробу.

Третій розділ присвячений технологічній реалізації проекту. В ньому розглянуто основні види та техніки друку, зазначено матеріали, що використовуються для створення календарів різних типів. Крім того, у цьому розділі проведені економічні розрахунки, необхідні для реалізації видавничого проекту.

Результати роботи можуть бути корисними для здобувачів-дизайнерів, видавців і всіх, хто зацікавлений у створенні власних друкованих виробів із використанням авторських ілюстрацій.

Ключові слова: дизайн, календар, ілюстрація, друк, поліграфія, матеріали, техніки.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ I. КАЛЕНДАР ЯК ВИДАВНИЧИЙ ОБ’ЄКТ У ТЕОРЕТИКО-ПОНЯТІЙНОМУ КОНТЕКСТІ.....	9
1.1. Календар у нормативно-понятійному контексті.....	9
1.2. Редакційно-видавнича підготовка видання календаря.....	13
Висновок до першого розділу.....	16
РОЗДІЛ II. ПІДХОДИ ПРОЄКТУВАННЯ КАЛЕНДАРЯ НА 2024 РІК «КАРПАТСЬКІ СЕЗОНИ».....	18
2.1. Ілюстрований календар: аналоги та прототипи.....	18
2.2. Концепція дизайну календаря «Карпатські сезони».....	34
2.3. Етапи проєктування календаря «Карпатські сезони»	35
Висновок до другого розділу.....	41
РОЗДІЛ III. ТЕХНОЛОГІЧНО-ЕКОНОМІЧНА ЧАСТИНА.....	43
3.1. Види друку та матеріали.....	43
3.2. Економічні розрахунки.....	49
Висновок до третього розділу.....	52
ВИСНОВКИ.....	54
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	56

ДОДАТКИ.....

ВСТУП

У сучасному світі календар став невід'ємною частиною нашого життя. Він допомагає нам планувати дні, тижні, місяці та роки, організувати свої робочі та особисті справи, не пропускаючи важливі дати та події.

З кожним днем світ розвивається все швидше й швидше, виникає багато нових завдань та проблем, з'являється більше обов'язків, які людина має виконувати. Для того, щоб бути більш продуктивним та цілеспрямованим, що зараз набуває великого значення та є так званим «трендом», важливо вміти правильно користуватися одним з найважливіших ресурсів, а саме часом. Вирішити цю проблему можна саме завдяки календарю. Він є необхідним інструментом для організації життя в цілому. Незважаючи на розвиток цифрових технологій і носіїв, друковані календарі все ще залишаються популярними серед багатьох людей. Однією з причин є практичність і простота використання друкованих виробів. Вони можуть бути розміщені на столі, стіні, деякі з них можна помістити навіть в кишеню одягу. Крім того, вони не потребують електричної енергії чи інтернет-з'єднання, тому їх можна використовувати в будь-який час та будь-якому місці. Вони можуть бути використані як практичні, будучи незамінними інструментами для планування життя, так і декоративні предмети, ставши елементом дизайну в інтер'єрі офісу чи домашнього простору, прикрашені авторськими ілюстраціями та матеріалами, що додає їм естетичну цінність. Також друковані календарі можуть бути використані як подарунок на різноманітні свята й інші події, вони можуть бути персоналізовані чи містити тематичні ілюстрації та матеріали.

Для багатьох людей календар – це не просто засіб планування, а символічний предмет, що сприяє самовираженню. Авторські календарі з ілюстраціями, фотографіями, цитатами й іншими елементами дизайну вже стали окремим видом мистецтва та креативного вираження митців.

Метою проєкту є дизайн високоякісного та естетичного календаря на 2024 рік з авторськими ілюстраціями, який би не лише задовольняв потреби користувача в користуванні, а й став частиною естетики його інтер'єру.

Відповідно до поставленої мети було сформовано такі **завдання**:

- 1) висвітлити календар як видавничий об'єкт у теоретико-понятійному контексті;
- 2) охарактеризувати підходи проєктування календаря на 2024 рік;
- 3) описати технологічно-економічну частину видавничого проєкту.

Об'єкт дослідження: календар як вид видавничо-поліграфічної продукції.

Предмет дослідження: дизайн календарного видання з авторськими ілюстраціями «Карпатські сезони» на 2024 рік.

Методи дослідження: загальнонаукові (аналізу, синтезу, узагальнення, об'єктивності, індукції, дедукції, логічності та ін.) для висвітлення системних зв'язків між розглядуваними явищами, дослідження прототипів і аналогів об'єкта проєктування, а також доцільних і обґрунтованих висновків; спеціальні (збір, упорядкування аналогів і прототипів об'єкта проєктування, макетування видання календаря, презентація його на мокапах) для візуалізації авторського дизайну.

Практичне значення одержаних результатів полягає у розробці оригінал-макета календаря на 2024 рік з авторськими ілюстраціями.

Апробація результатів і публікацій – відсутні.

РОЗДІЛ І. КАЛЕНДАР ЯК ВИДАВНИЧИЙ ОБ'ЄКТ У ТЕОРЕТИКО- ПОНЯТІЙНОМУ КОНТЕКСТІ

1.1. Календар у нормативно-понятійному контексті

Календар – це система відліку тривалих проміжків часу, яка організована за роками, місяцями та днями. Перші календарні системи базувалися на спостереженнях небесних тіл і їх періодичних рухах. Термін «календар» (лат.«calendarium») у перекладі з латинської означає «боргова книга». Саме слово «calendarium» походить від слова «calendae», що в Стародавньому Римі використовувалося для позначення перших днів кожного місяця, коли боржники повинні були сплатити відсотки податку. Таким чином, календар почав своє існування як система відліку, пов'язана зі сплатою боргів, а згодом розвинувся у складну систему для організації та відліку часу [1].

Також пов'язують з виданням у форматі таблиці або книжки, яке містить хронологічні дані (день, місяць, рік) у поєднанні з довідковою чи науково-популярною інформацією, що стосується певної дати. Календар може містити невеликі художні твори та інші матеріали. Також календарем називають ілюстрований збірник творів усіх видів літератури, впорядкованими за календарним принципом, де зміст узгоджений з датами року. Календар виконує роль не лише інструмента для відліку часу, а й джерела інформації, що надає користувачеві різноманітні дані та знання, пов'язані зі специфічними датами та подіями [13].

За ДСТУ 3017:2015 «Видання. Основні види. Терміни та визначення понять» календар належить до категорії видань, що мають періодичний і продовжуваний характер; календар постає як «періодичне довідкове видання, що містить послідовний перелік днів, тижнів, місяців року, а також відомості довідкового або науково-популярного характеру» [5]. Згідно зі стандартом, календар може мати різну періодичність, таку як: щорічний, щоквартальний або

щомісячний. Також календар може бути і неперіодичним виданням, тобто видаватися одноразово. У ДСТУ 3017:2015 встановлені стандартизовані терміни, якими позначаються різні типи календарів у залежності від їх формату:

- відривний або перекидний календар – може бути настінним або настільним виданням, у якому кожен день, тиждень або місяць мають окремі аркуші, які можна відривати чи перекидати;
- табель-календар – представляє собою аркушеве або карткове видання, що містить календарну сітку, в якій дні року групуються за місяцями у формі таблиці;
- календар книжкового типу – представляє собою календар-щорічник у форматі книжкового видання з певною тематикою і може бути призначений для певних категорій читачів. Він може містити, крім переліку днів, також довідкові, науково-популярні й ілюстративні матеріали;
- календар знаменних і пам'ятних дат – є календарем-щорічником, щоквартальником або щомісячником: містить у собі вибіркового перелік певних днів року, що пов'язані з особливими, знаменними чи пам'ятними подіями, а також інформацію про ці події [5].

У кожному з вище перерахованих типів календарів окрім зазначення днів, тижнів або ж місяців, можуть міститися додаткові відомості: це можуть бути цитати певних діячів культури, різні наукові факти чи довідкові матеріали. Окрім того, календарі можуть бути додатково оздоблені різними графічними елементами: рамками, орнаментом, ілюстративними матеріалами, а також фотографіями.

Залежно від носія та способу виготовлення календарі можна розподілити на електронні, якими ми найчастіше користуємося в сучасному світі, адже розвиток і поширення гаджетів дуже стрімке, та друковані, які безпосередньо можуть виготовлятися різними техніками друку.

Виділимо особливості друкованих календарів та поділ за їх розміщенням, фізичними та функціональними характеристиками [17]:

- відривний календар – у більшості випадків такий тип календаря має невеликий розмір та розташовується на стіні чи будь-якій іншій поверхні, де він буде легко видимим і доступним; його особливість полягає в тому, що кількість його сторінок дорівнює кількості днів у році, кожен день представлений окремою сторінкою, яка може бути відірвана після минулого дня, таке рішення допомагає краще відстежувати поточну дату, залишаючи лише майбутні дні за собою;

- перекидний календар – це популярний тип календаря, який часто використовується в офісних приміщеннях на робочих столах або ж на стіні; він вирізняється своїм перекидним механізмом, що зазвичай реалізується завдяки спеціальній пружині, яка дозволяє швидко перегортати аркуші календаря при переході на новий місяць, що забезпечує миттєвий доступ до поточної дати; складається з декількох сторінок, що зазвичай відповідають кількості місяців у році;

- настільний календар – розроблений таким чином, щоб його було зручно розташувати та використовувати саме на столі або іншій плоскій горизонтальній поверхні; особливість полягає в його конструкції, наявності підставки або ж спеціального тримача; залежно від дизайну й формату настільний календар може відображати день, тиждень або місяць; зазвичай він нагадує форму хатинки, має три сторони, одна з яких виступає в ролі підставки; у багатьох випадках сторінки календаря скріплюються між собою за допомогою пружини;

- настінний календар є одним із найпоширеніших видів календарів, що розміщується на стінах у приміщеннях, вони часто використовуються в домашньому просторі, офісах, школах, лікарнях і багатьох інших місцях; переваги настінних календарів полягають у їх великому розмірі, що робить їх видимими здалеку, а також у можливості відмічати важливі дати, планувати

події та вести записи безпосередньо на самому календарі; настінні календарі можуть стати приємним декоративним елементом в інтер'єрі; дизайн календаря може бути простим, з виведеними днями та місяцями або більш деталізованим, з додатковою інформацією, такою як: цитати, факти або поради, вони можуть бути оформлені в різних стилях – від класичних до сучасних, використовуючи різноманітні кольорові схеми, шрифти та візуальні ефекти;

- календар-плакат – є бюджетним і доступним варіантом календаря, оскільки його виробництво вимагає менше витрат порівняно з іншими типами; календар-плакат зазвичай має великий розмір і розміщується на стіні, що робить його помітним і зручним у використанні; головна мета такого календаря – не лише показати дати та дні тижня, а й викликати естетичне задоволення та створити настрій, тому, окрім календарної сітки, він має певне зображення;

- квартальний календар відрізняється тим, що дозволяє споглядати одночасно за трьома місяцями, містить 4 сторінки в блоці й розташовується на стіні; зазвичай вони мають великий формат і використовуються в офісах та бізнес-середовищах; квартальні календарі є ефективними інструментами для довгострокового планування та керування робочим часом: вони допомагають візуалізувати квартальні періоди, що дає можливість більш точно планувати та визначати терміни виконання проєктів, встановлювати пріоритети і контролювати прогрес роботи, тож є зручними для планування фінансових звітів і бюджетування; важливою перевагою квартальних календарів є їх здатність забезпечувати широкий огляд тривалості проєктів та ділових цілей, що допомагає уникнути перенавантаження та краще розподілити ресурси, а також дозволяє вчасно виявляти проблеми, вносити корективи та забезпечувати відповідну реакцію на зміни в бізнес-середовищі;

- кишеньковий календар – особливість цього типу полягає в його маленьких розмірах, що дозволяє легко переносити його з собою в кишені одягу чи гаманці та відстежувати всі місяці; кишенькові календарі зручні для швидкого

перевіряння дати та планування найважливіших подій, коли доступ до більшого календаря не є можливим; популярні серед людей, які шукають зручну і компактну форму календаря для щоденного використання на ходу; зазвичай на одній його стороні розташоване певне художнє зображення, а інша містить календарну сітку.

Крім цього, календарі можна класифікувати за іншими ознаками, зокрема за типом календарного обчислення, яке визначається періодичним процесом, що лежить у його основі. Таким чином, календарі поділяються на три типи: сонячні, місячні та сонячно-місячні [18].

Сонячні календарі відображають рух Сонця по екліптиці і базуються на циклах сезонів, що виникають у результаті обертання планети навколо Сонця. Один з найвідоміших прикладів такого календаря – григоріанський календар, який на сьогодні використовується у більшості країн світу [18].

Місячні календарі натомість спираються на спостереження зміни фаз місяця. Такі календарі орієнтовані на місячний цикл і можуть мати різний формат залежно від культурних і релігійних традицій. Прикладом місячного календаря є мусульманський календар, що використовується в різних ісламських країнах [18].

Сонячно-місячні календарі спираються як на сонячний, так і місячний типи календарів. Вони містять місяці, які тісно пов'язані з місячним циклом, та роки, які більш-менш відповідають сезонному циклу. Прикладами сонячно-місячних календарів є китайський і єврейський [18].

1.2. Редакційно-видавнича підготовка видання календаря

Одним із ключових етапів створення календаря як видавничого продукту є його редакційно-видавнича підготовка. Цей етап дозволяє ознайомитися з основними поняттями та принципами підготовки видання, що дає змогу оптимізувати процес створення календаря та забезпечити його високу якість.

Редакційно-видавнича підготовка включає в себе ряд етапів, таких, як: вибір та підготовка матеріалів, розробка макетів і оформлення видання, відбір друкованого матеріалу. Кожен з цих етапів відіграє важливу роль у процесі створення календаря та визначає якість і ефективність продукту [2, 4].

Під час створення дизайну для друкованої продукції, такої, як календарі, важливо враховувати декілька базових вимог. Одна з них – необхідність дотримуватися відступів під обріз для забезпечення рівномірного кольору тла макета під час зміщення аркуша на деяку відстань під час процесу друку. Залежно від формату документа відстань від краю до обрізу може варіюватися від 5 мм. Тобто, якщо мова йде про формат А6 чи більші за розміром формати, такі, як: А5, А4, А3, відступи під обріз мають бути не менше ніж 5 мм. При верстці документа важливо враховувати, що текст і важливі графічні елементи не повинні розміщуватися занадто близько до краю, де буде виконано зріз. Це необхідно для того, щоб уникнути відсічення важливих елементів документа. Зазвичай рекомендується відходити від лінії різку не менше, ніж на 5 мм. Це дозволяє зберегти весь текст та графічні елементи на документі після різання. Для того, щоб виконати порізку на плотері після друку, потрібно дотримуватися вимог до макетів, які включають наявність двох файлів: файл для друку та файл з контуром порізки. Ці файли можуть бути окремими шарами в програмі Adobe Illustrator або окремими сторінками в CorelDraw [2, 4].

Оформлення кольорової гама друкарського виробу передбачає вибір одного з трьох кольорових профілів: RGB, CMYK і Pantone. У профілі RGB поєднуються три основні кольори: синій, червоний і зелений. Профіль CMYK характеризується тим, що отримує відтінки шляхом змішування таких кольорів, як: блакитного, пурпурного, жовтого та чорного. Pantone же є системою підбору кольору, що має стандартизований каталог вибору кольору, де кожен відтінок має свій відповідний номер з цифровою ідентифікацією. Використання такого

профілю дозволяє надрукувати найбільш яскраве зображення з максимально реалістичною та правильною передачею кольору [2].

Перетворення RGB-об'єктів у CMYK є необхідним кроком у процесі друку для більшості випадків. Це дозволяє розбити зображення на окремі кольорові шари (блакитний, пурпурний, жовтий і чорний), щоб забезпечити правильну передачу кольорів і підтримати відтінки, які неможливо відтворити за допомогою RGB. Цей процес особливо важливий для друку зображень, де точна передача кольорів є необхідною, наприклад, у випадку друку проілюстрованих книг, рекламних банерів, листівок та інших матеріалів. Або ж використання Grayscale [4].

При підготовці матеріалів до друку важливо пам'ятати, що шрифти не є вбудованими в графічний редактор. Тому при надсиланні оригіналу файлів необхідно також надати файли шрифтів. Щоб уникнути проблем з відтворенням шрифтів на іншому комп'ютері, можна використовувати ще один спосіб – перетворення тексту у графіку. Текст, що має бути чорним, повинен бути складений з 100% кольору «К» (чорного) без додавання інших кольорів [4].

Вимоги до файлів є також важливими. Як правило, приймаються файли з розширеннями .eps, .ai або .cdr, якщо мова йде про векторну графіку, що створені в програмах Adobe Illustrator або ж Corel Draw. Для растрової графіки приймаються файли з розширеннями .tiff, .jpeg, .eps або .psd, рекомендована роздільна здатність – від 300 dpi. Для багатосторінкових виробів макети рекомендується підготувати в програмі Adobe InDesign або надані в форматі Adobe PDF. У файлі необхідно уникати наявності знаків розмітки, таких як хрести, номерів сторінок, назв кольорів та інших деталей, що не повинні бути роздрукованими [2, 4].

Також варто звернути увагу на товщину ліній у файлі, що залежить від програмного забезпечення. При необхідності створити тонку рамку рекомендується використовувати товщину лінії не менше 0,1 мм, адже це є

мінімальним допустимим значенням, однак їх все ж бажано не використовувати в растрових зображеннях та тих, що містять багато кольорів [17].

Згідно зі статтею Шевченка В. Е. «Художньо-технічне оформлення видань різних видів» [15] «процес оформлення друкованого видання складається із трьох послідовних етапів: 1) підготовчий етап, на якому виникає, розвивається і складається задум оформлення: народження і формування задуму; перетворення задуму в проект оформлення; перетворення проекту в модель оформлення – макет; визначається значення і місце кожного тексту і зображення у виданні відповідно до задуму і закріплення за ними певних графічних характеристик, а також їх взаємодія, ієрархічна структура і відображення її у системі рубрикації; 2) етап виконання та редагування оригіналів оформлення: формується зміст та графічні характеристики зовнішнього та внутрішнього оформлення: робота над ескізами або пошук та добір ілюстрацій і фотографій; гармонійне поєднання зображень, текстів, їх класифікація і опрацювання, створення макетів; весь графічно-зображальний ряд повинен об'єднувати різномірну текстову частину і утворювати нерозривну єдність, причому видання має сприйматися цілісно й неповторно; 3) композиційно-технічний етап: набір та верстка, підготовка зверстаного матеріалу для поліграфічного етапу, остаточне розміщення текстових та зображальних матеріалів, відповідність усіх елементів видання існуючим нормам і стандартам, перевірка комплектації, створення оригінал-макету, який передається на поліграфічне підприємство для друкування».

Висновок до першого розділу

Розуміння стандартів і процесів, пов'язаних з проектуванням і виготовленням календарів, є важливим для забезпечення якості та відповідності вимогам цього виду видань. Знання норм дозволяє розуміти вимоги до структури, макетування, змісту та технічних характеристик календарів, а також сприяє оптимізації процесу їх підготовки та виробництва. Ознайомлення з

редакційно-видавничою підготовкою видання календаря є важливим для того, щоб календар виглядав професійно й естетично, необхідно дотримуватися вимог щодо формату, роздільної здатності, кольорової моделі й інших технічних параметрів. До того ж, важливо враховувати особливості календаря, такі як його тип, розмір, кількість сторінок, а також наявність фото-, графічних ілюстрацій і тексту, необхідно відслідковувати наявність і правильне використання шрифтів, векторних і растрових елементів. Дотримання цих правил дозволить створити високоякісний календар, який буде привабливим і зрозумілим для користувачів.

Дотримання стандартів дозволяє забезпечити високу якість календарів, їх зручність та функціональність, а також виконання нормативних вимог щодо рекламних та інформаційних матеріалів. Для розробки власного проекту було визначено, що створюваний календар має бути неперіодичним виданням, тобто видаватися одноразово, тип календаря за форматом – таблиць-календар, а саме аркушеве видання.

РОЗДІЛ II. ПІДХОДИ ПРОЄКТУВАННЯ КАЛЕНДАРЯ НА 2024 РІК «КАРПАТСЬКІ СЕЗОНИ»

2.1. Ілюстрований календар: аналоги та прототипи

Аналіз аналогів і прототипів об'єкта проєктування вирішено зробити по таким критеріям, як: тип календаря, вид дизайну, тема, виражальні засоби: різновид графічних засобів кольорові та світло-тональні, фактура, стиль, архітектоніка, композиція, шрифт і нешрифтові засоби.

Розпочнемо аналіз із календаря від Надьождної (див. рис. 2.1.1).

Рис. 2.1.1. Колекція «ГУСЬ» Надьождної. Календар-планер «Гусь астролог» [8].

Вид дизайну: графічний дизайн.

Тип календаря: настінний перекидний календар.

Тема: «Гусь астролог»

Різнovid графічних засобів: фломастер і аерограф або аерозоль.

Кольорові та світло-тональні засоби: хроматична й ахроматична гама, на кожній окремій сторінці календаря домінуючими є різні відтінки, в основному з використанням двох або трьох кольорів, наприклад, жовтий, білий і зелений – на першій сторінці, червоний і білий – на другій. Шрифти та розграфка чорного тону.

Фактура: паперу – матеріальна: ймовірно гладка матова; зображень – декоративна, схоже, що імітує аерозольне графіті.

Стиль: авторський, з акцентом на стилізацію зображальних мотивів під так зване наївне мистецтво.

Архітектоніка: формат прямокутний вертикальний, розмір А3.

Композиція: збалансована з домінуванням асиметрії. Використання різних типів композиції із зображальними (центрична: «відкрита», «закрита» композиції) і шрифтовими (виключка від центру для заголовків; «прапорцева» для підзаголовків, «рекламна» виключка для супровідних текстів у зображенні) мотивами.

Шрифт і нешрифтові засоби: декоративний з імітацією рукописного. Таблична розграфка у вигляді геометрично правильної сітки.

Загалом дизайн календаря приємний на вигляд і відповідає потребам сучасної людини. Він має змогу привернути увагу потенційного користувача завдяки яскравим і приємним кольорам. Чудовим рішенням також є поєднання функцій календаря та планера, що є дуже практичним і зручним у використанні для планування власних справ. Дати організовані у вигляді таблички, в яку можна вписати свої плани чи думки. Також календар оздоблений привабливими та веселими ілюстраціями, головним персонажем яких є гусак. Такі ілюстрації мають змогу покращити настрій людині, яка ним користується. Це рішення з легкістю може зацікавити споживача та спонукати його придбати цей виріб.

Наступним прикладом у дослідженні є календар Же Васильєвої (див. рис. 2.1.2).

Рис. 2.1.2. Календар від Же Васильєвої [12].

Вид дизайну: графічний дизайн.

Тип календаря: календар-листівка.

Тема: ...

Різновид графічних засобів: імовірно, браш-пен.

Кольорові та світло-тональні засоби: переважно ахроматична гама з використанням акцентних золотистих кольорових плям. Шрифти чорного кольору.

Фактура: паперу – матеріальна: матова та трохи шорстка з блискучими золотистими крапленнями, для зображення – нематеріальна: а-ля прима (“живопис у по мокрому”).

Стиль: авторська манера з акцентом на стилізацію зображальних мотивів під т. зв. наївне мистецтво.

Архітектоніка: формат у формі видовженого горизонтального прямокутника.

Композиція: асиметрична з використанням зображальних та шрифтових мотивів.

Шрифт і нешрифтові засоби: заголовковий – рисований, декоративний, під рукописний, прописний з прямим накресленням, підзаголовковий – типографічний рядковий шрифт курсивного накреслення. Підкреслення заголовка розчерком, що імітує акварельний мазок.

Календар від Же Васильєвої виконаний у дуже цікавій техніці, що нагадує розтікання акварельних фарб. Імовірно, ілюстрації були намальовані традиційним способом, а саме пензликом та фарбами, можливо, браш-пенном, а потім відскановані й відредаговані в графічних редакторах. Самі ж ілюстрації приємні, мають різні мотиви, однак можуть здаватися похмурими через їх кольорове рішення, а саме переважне використання ахроматичної гами, домінування чорних, сірих тонів. Незважаючи на це календар з легкістю зацікавлює потенційного споживача й викликає бажання роздивлятися його деталі й цікаву техніку виконання. Також календар має невеликі розміри, що дає змогу зручно переносити його з собою в кишені одягу чи невеликої сумки й слідкувати за датами оперативно.

Наступний приклад це календар, виробником якого є інтернет-магазин «Dreams» (див. рис. 2.1.3).

Рис. 2.1.3. Настінний календар з розфарбуванням «Творчий підйом» інтернет-магазину «Dreams» [9].

Вид дизайну: графічний дизайн.

Тип календаря: настінний календар.

Тема: «Творчий підйом».

Різновид графічних засобів: контурна комп'ютерна графіка.

Кольорові та світло-тональні засоби: ахроматична, чорно-біла гама, для ілюстрацій використовується чорний тон, тоді як для шрифту – чорний та акцентний червоний для позначення року та вихідних днів на календарі.

Фактура: паперу – матеріальна: ймовірно гладка глянцева.

Стиль: авторський.

Архітектоніка: формат прямокутний вертикальний, розмір 35×45 см.

Композиція: симетрична, ярусна з поєднанням шрифтової композиції та ілюстрації. Заголовковий, підзаголовковий і додатковий (рекламний) тексти розташовані з виключкою від центру.

Шрифт і нешрифтові засоби: рублений для заголовкового, підзаголовкового, основного, а також додаткового видів тексту.

Календар від інтернет-магазину «Dreams» цікавий своїм дизайном. Ілюстрація виконана лінійно, зображені тільки контури, це надає їй вигляду розмальовки, що може зацікавити осіб, які люблять самі стилізувати предмети. Людина може сама обирати кольорову гаму для оформлення календаря й розфарбувати його за допомогою олівців чи фломастерів, або ж взагалі залишити його таким, як є, виконаним лінійно, без кольорових заливок. Тема календаря чудово описує його задум, «Творчий підйом» відразу натякає споживачеві на творчість і заохочує почати розмальовувати його. На мою думку, цей календар чудово підійде сім'ям з дітьми й дасть змогу батькам цікаво провести час разом з ними.

Наступним аналогом є календар друкарні «Провокація» (див. рис. 2.1.4).

Рис. 2.1.4. Календар «Кролик на велосипеді» друкарні «Провокація» [7].

Вид дизайну: графічний дизайн.

Тип календаря: настінний відривний квартальний календар.

Тема: «Кролик на велосипеді».

Різновид графічних засобів: плоска графіка, певно, комп'ютерна.

Кольорові та світло-тональні засоби: комбінована гама, ілюстрація та цифровий заголовок виконані в пастельній гамі теплих відтінків, домінуючим є ніжний бежевий колір; щодо шрифтів – виконані як в ахроматичних відтінках, так і з акцентним червоним для позначення вихідних і святкових днів, бежевим для позначення року.

Фактура: не виявлена.

Стиль: авторський з акцентом на стилізацію зображальних мотивів під т. зв. наївне мистецтво.

Архітектоніка: формат видовженого вертикального прямокутника.

Композиція: симетрична, основні об'єкти композиції, а саме шрифти та ілюстрація, вирівняні по центральній вісі.

Шрифт і нешрифтові засоби: використано декілька різних гарнітур і накреслень шрифтів: т. зв. звичайний для основного тексту, а саме позначення дат і назв місяців, два різних т. зв. додаткових/ декоративних шрифтів з імітацією рукописних для позначення цифрових заголовків: року зверху та знизу календаря.

Дизайн календаря від друкарні «Провокація» виглядає трохи застарілим. Для мене залишилося незрозумлим рішення розташувати інформацію про поточний рік одночасно зверху і знизу календаря, при тому ще й із використанням різних шрифтів, що швидше надає календарю дешевого вигляду, аніж дорогого. Незважаючи на це, свою основну функцію він виконує.

На черзі розглянемо календар «Більше ніж любов» (рис. 2.1.5).

Рис. 2.1.5. Календар «Більше ніж любов» Ярини Саєнко [12].

Вид дизайну: графічний дизайн.

Тип календаря: настінний перекидний календар

Тема: «Більше ніж любов».

Різновид графічних засобів: плоска контурна графіка, певно, комп'ютерна на тонованій підложці.

Кольорові та світло-тональні засоби: хроматична і ахроматична гама. Кожен аркуш календаря має свої домінуючі відтінки, на першому розвороті – сіро-зелений зі світлими пастельними плямами жовтого відтінку, в той час як на другому – чорний, білий, пастельний рожевий, блакитний та сіро-зелений кольори. Шрифти також мають різні відтінки кольорів і тонів з гама сторінкового зображення.

Фактура: паперу – матеріальна: ймовірно гладка матова.

Стиль: авторський, з акцентом на стилізацію зображальних мотивів під т. зв. наївне мистецтво.

Архітектоніка: формат – вертикальний прямокутник.

Композиція: асиметрична, з поєднанням шрифтової та графічної композицій. Для заголовкового, підзаголовкового й основного (цифри таблиць) видів тексту – виключка від центру, для додаткового (назва-слоган «Більше ніж любов») – варіативна виключка.

Шрифт і нешрифтові засоби: рукописний, декоративний. Нешрифтові засоби відсутні.

На мою думку, календар «Більше ніж любов» Ярини Сасенко може зацікавити сучасного споживача своїм дизайном. Доволі мінімалістичні ілюстрації виконані контурною лінією, в дуже цікавому авторському стилі. Я вважаю, що головною метою даного календаря є надання інтер'єру естетичної цінності, що зумовлено форматом і розмірами ілюстрацій, що займають весь аркуш, а також декоративним шрифтом, що не завжди дуже добре читається, однак дуже гармонійно поєднується з ілюстрацією. Цільовою аудиторією є молодь і дорослі особи. Головними персонажами на ілюстраціях виступають чоловік та жінка, їх буденне життя та взаємодія між собою. Авторка дуже вдало

змогла передати настрій у своїх роботах, а саме: кохання, чуттєвість, ніжність. Ілюстрації можуть змусити задуматись користувача над власним життям і підштовхнути до переосмислення кохання.

Розглянемо наступний календар від видавництва «Tse Tobi» (див. рис. 2.1.6).

Рис. 2.1.6. Настінний календар від видавництва «Tse Tobi» [11].

Вид дизайну: графічний дизайн.

Тип календаря: настінний календар

Тема: звичайні радощі життя .

Різновид графічних засобів: плоска контурна графіка, певно, комп'ютерна на тонованій підложці.

Кольорові та світло-тональні засоби: хроматична строката кольорова гама, переважно теплі відтінки. Присутня градієнтність у моделюванні деяких елементів ілюстрації. Шрифти також мають різні відтінки залежно від сторінки календаря, де колір шрифту підтримує один з основних відтінків гами.

Фактура: паперу – ...; зображення – нематеріальна, градієнтність.

Стиль: авторська манера, з акцентом на стилізацію зображальних мотивів під так зване наївне мистецтво.

Архітектоніка: формат – вертикальний прямокутник, розмір А3.

Композиція: асиметрична, використання контрастної основи для композиції шрифтових знаків. Для заголовкового, підзаголовкового й основного (цифри таблиць) видів тексту – виключка по краю («прапорцева»).

Шрифт і нешрифтові засоби: рукописний для позначення місяців; із засічками для позначення днів і дат календаря.

Календар видавництва «Tse Tobi» містить яскраві та позитивні ілюстрації. Головними персонажами виступають діти, їх взаємодія між собою та батьками. Приємні кольори та сюжети ілюстрацій викликають почуття життєрадісності, щастя, спокою, домашнього тепла та комфорту. Також зображені сцени добре передають загальну атмосферу місяця. На мою думку, цей календар може стати чудовим оздобленням дитячої кімнати та зацікавити малечу довго його розглядати.

Далі проведемо аналіз календаря Олени Мишанської (див. рис. 2.1.7).

Рис. 2.1.7. Календар від Олени Мишанської [12].

Вид дизайну: графічний дизайн.

Тип календаря: перекидний настінний календар.

Тема:

Різновид графічних засобів: плоска векторна графіка на тонованій підложці.

Кольорові та світло-тональні засоби: хроматична кольорова гама. На першому аркуші використані такі кольори, як: синій, червоний і рожевий, а на другому: темно-фіолетовий, оливковий кольори. Ахроматичний білий тон використовується для акценту та його підтримки. Шрифти білого, сірого, синього (для основного цифрового набору) та акцентного червоного кольору (для виділення вихідних днів).

Фактура: паперу – матеріальна: гладка матова.

Стиль: ймовірно поп-арт.

Архітектоніка: формат прямокутний, вертикальний, розмір А3.

Композиція: асиметрична, ярусна, складається із зображальних і шрифтових мотивів. Однак у зображеннях домінує симетрична композиція, а в текстах різні виключки: для заголовкового та додаткового – виключка від центру, для підзаголовкового й основного тексту (цифри таблиць) – по лівому краю «прапорцева».

Шрифт і нешрифтові засоби: рубаний; (для заголовка, підзаголовка та табличного набору) і т. зв. додатковий (рисований, що виступає елементом ілюстрації та логотипа).

Календар від Олени Мишанської має ефектний вигляд. Оздоблений цікавими мінімалістичними ілюстраціями з різними мотивами, елементи яких виконані професійно та передають відчуття дороговизни. Добре виконує як естетичну, так і інформаційну функцію. Шрифти, що вказують на поточний місяць, день тижня та дату, розташовані на контрастному білому фоні, що дозволяє легко й швидко побачити потрібну інформацію та спланувати свій час. Композиція не перенавантажена зайвими деталями, присутньо багато вільного

простору навколо основних елементів, тому при спогляданні календаря присутнє відчуття легкості, свободи, ніщо не відволікає погляд.

Аналіз календаря «Бунтарки: нові жінки і модерна нація» (див. рис. 2.1.8).

Рис. 2.1.8. Календар «Бунтарки: нові жінки і модерна нація» видавництва «Смолоскип», ілюстрації Олександра Грехова [12].

Вид дизайну: графічний дизайн.

Тип календаря: перекидний настінний календар

Тема: «Бунтарки: нові жінки і модерна нація».

Різновид графічних засобів: плоска графіка з окантовкою, певно, комп'ютерна на тонованій підложці.

Кольорові та світло-тональні засоби: комбінована кольорова гама в теплих тонах. Однорідні відтінки жовтого, коричневого та червоного кольорів, ахроматичний чорний тон. Шрифти чорного та білого тонів.

Фактура: паперу – матеріальна: гладка матова.

Стиль: авторський з акцентом на стилізацію зображальних мотивів під т. зв. наївне мистецтво.

Архітектоніка: формат прямокутний, вертикальний.

Композиція: асиметрична, складається із зображальних (портрети письменниць) і шрифтових мотивів (імена, цитати та позначення дати).

Шрифт і нешрифтові засоби: т. зв. додатковий/ декоративний рукописний, прописний.

Ілюстрації, на яких зображені портрети українських письменниць, виконані в цікавому мінімалістичному авторському стилі. Також біля портретів написані їх імена й виписані цитати, що передають силу та героїзм авторок. Календар буде корисний тим, хто цікавиться українською культурою та літературою, хто шукає цікаві та креативні рішення для оздоблення приміщення.

Наступний календар який обрано для аналізу – це календар від Ірини Мориквас (див. рис. 2.1.9).

Рис. 2.1.9. Календар від Ірини Мориквас [12].

Вид дизайну: графічний дизайн.

Тип календаря: перекидний настінний календар.

Тема: історія стосунків закоханої пари.

Різновид графічних засобів: плоска графіка з окантовкою виконана аквареллю та чорним маркером.

Кольорові та світло-тональні засоби: комбінована кольорова гама в холодних тонах. Відтінки синього, зеленого та жовтого кольорів з невеликими плямами червоного кольору. Шрифти чорного тону.

Фактура: паперу – матеріальна: гладка матова; зображення – нематеріальна: завдяки накладанню акварельної фарби пензлем.

Стиль: авторський з акцентом на стилізацію зображальних мотивів під т. зв. наївне мистецтво.

Архітектоніка: формат квадратний у згорнутому вигляді розміром 20×20 см; прямокутний вертикальний 20×40 см у розгорнутому.

Композиція: асиметрична, складається із зображальних та шрифтових мотивів. Причому в зображеннях домінує центрична композиція, а в текстах різні виключки: для заголовкового та підзаголовкового – виключка від центру, для основного тексту (цифри таблиць) – по лівому краю.

Шрифт і нешрифтові засоби: т. зв. додатковий/ декоративний рукописний.

Зовнішній вигляд календаря від Ірини Мориквас нагадує блокнот, що зумовлено його доволі невеликими розмірами та нестандартним для настінних календарів розташуванням пружини, однак він усе ж залишається настінним календарем, що має перфорацію згори сторінки, яка дає змогу прикріпити виріб на стіну за допомогою цвяха. Таке виконання кріплення є дуже зручним, адже при розміщенні календаря на цвях у стіні, його не потрібно буде знімати, щоб перегорнути аркуш до наступного місяця, що характерно для більшості перекидних настінних календарів, виконати цю дію можна лиш однією рукою, що є дуже практичним. Також окремі аркуші, на яких розташовані дати, дають можливість легко відстежити поточну дату та містять достатньо вільного простору, щоб робити невеликі нотатки біля кожного з днів, що дуже зручно. Окрім того, календар прикрашений привабливими ілюстраціями, переважно в холодних відтінках. Коментар Ірини Мориквас щодо календаря: «У календарі є

історія стосунків закоханої пари, рік їхнього життя змальований місяць за місцем. Думаю, що календар буде насамперед цікавий тим, хто закоханий».

Останнім аналогом для аналізу є календар Лізи Мазур (див. рис. 2.1.10).

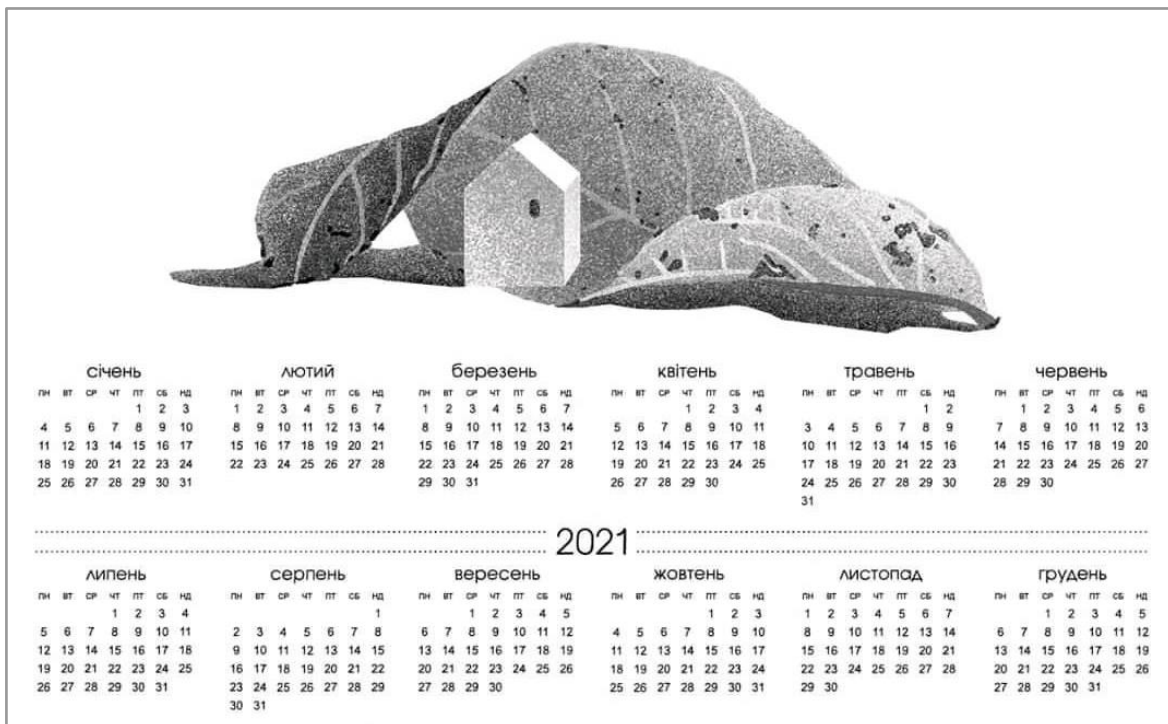

Рис. 2.1.10. Календар від Лізи Мазур [12].

Вид дизайну: графічний дизайн.

Тип календаря: настінний календар-плакат

Тема: ...

Різновид графічних засобів: стилізована графіка, певно, чорним графітним олівцем з подальшим обробленням в електронному графічному редакторі.

Кольорові та світло-тональні засоби: ахроматична гама.

Фактура: паперу – ...; зображення – нематеріальна: градієнтність, виконана з ефектом зернистості в моделюванні об'єктів ілюстрації.

Стиль: авторський.

Архітектоніка: формат прямокутний, горизонтальний, розмір – А3.

Композиція: домінує симетрична, ярусна, складається із зображальних і шрифтових мотивів. Причому в зображеннях домінує центрична композиція, а в текстах – для заголовкового, підзаголовкового й основного видів тексту – виключка від центру.

Шрифт і нешрифтові засоби: рядковий, рублений.

Дизайн календаря мінімалістичний, присутня перевага календарної сітки над ілюстрацією за розміром, що втілює переважно утилітарно-інформаційну функцію, а не естетичну. Календар виконаний у ахроматичних відтінках, що може викликати відчуття строгості. Як на мене, ілюстрація виглядає похмурою та депресивною, з елементами смутку, пригнічення та важкості. З іншого боку, вона здається містичною, виражає загадковість, таємничість, присутні елементи фантазії в образі будинка, що знаходиться під листком від дерева, що в свою чергу здаля нагадує гори. Ілюстрація може мати символічне значення, що передає певні емоції, погляди авторки на життя. Незважаючи на це, ілюстрація виконана в цікавому стилі з використанням зернистої фактури й може зацікавити людину, що любить шукати та надавати власні сенси речам. Календар точно не націлений на дітей, потенційний споживач – це доросла та зріла людина, що надає перевагу більш практичним, аніж естетичним речам.

Проаналізувавши аналоги та прототипи конкурентів, було виявлено, що кожен має власний підхід до розробки календарів: шрифти є як рублені, так і з засічками, однак помічено, що в більшості робіт використовується т. зв. додатковий/ декоративний рукописний шрифт як акцентний для позначення місяців та року; основа під шрифтові композиції однорідна та контрастна; формат, що використовується у більшості випадків прямокутний і вертикальний. Щодо кольорової гами, то зазвичай вона є комбінованою та хроматичною. Ілюстрації виконані в авторському стилі з акцентом на стилізацію зображальних мотивів під так зване наївне мистецтво. Більшість проаналізованих календарів оригінальні та націлені на сучасного споживача.

2.2. Концепція дизайну календаря «Карпатські сезони»

Календар – зручний інструмент, який допомагає упорядковувати зобов'язання, плани та події у певних часових рамках. Він надає зручний спосіб відстежувати та планувати події, дозволяючи бути більш продуктивним і організованим. Однак, незважаючи на це, календар може мати мистецькі ілюстрації й бути чудовим елементом декору.

Товар орієнтований на споживачів, що належать до середнього класу та різної вікової категорії, переважно від 6 до 35 років, а саме діти та молоді люди. Розроблений для осіб будь-якої статі: як для жінок, так і для чоловіків, тобто унісекс. Ймовірні типи споживачів – це гедоністи, які є досить імпульсивними, та естети, яким важливе саме візуальне оформлення, прихильники привабливих речей.

На основі розглянутих аналогів і прототипів, урахуванням їх переваг та недоліків, я сформував власний підхід. Він полягає в тому щоб створити продукт, який буде не тільки практичним, а й чудовим елементом декору приміщення. Об'єктом дизайнерського проектування є настінний календар, адже, на мою думку, він є чудовим рішенням для розташування ілюстрацій з відносно великою кількістю деталей. Темою ілюстрацій я обрав українські Карпати в різні пори року. Він буде подаватися у вигляді декількох плакатів, а саме чотирьох, що відповідає кількості природних сезонів (зима, весна, літо, осінь), на кожному з яких будуть виконані ілюстрації в кольорах, що відповідають цим сезонам. Ідея полягає в тому, що розвороти календаря не будуть скріплені між собою, з подальшою можливістю їх розміщення в рамки та використанням як поодиночі на стіні, так і всі разом як модульні картини – квадриптих. Це зумовлено тим, що при розташуванні аркушів календаря в ряд, у порядку зима-осінь, можна отримати картину, що має спільний сюжет, тобто ілюстрація на одному аркуші буде мати продовження на наступному, однак вже в інших відтинках. Таким чином можна простежити всю красу та різноманітність гір Карпат. Візуальне

оформлення має викликати відчуття легкості, яскравості, оптимістичності, водночас спокою та комфорту.

Для власного календаря я вирішив використати асиметричну та динамічну композицію, на кожній з яких буде доволі велика кількість деталей, поєднання зображальних і шрифтових мотивів. Ілюстрації виконані в авторському стилі. Кольорова гама хроматична, домінантні кольори різні на кожному аркушію Так, наприклад, на першому, на якому будуть зображені Карпати взимку, переважатимуть холодні кольори, а саме синій та блакитний, однак акцентними є відтінки помаранчевого; для весни – темно-сині, зелені, блакитні та пастельно рожеві; щодо літа – переважно темно-зелені та жовті відтінки, також рожевий колір, тоді як для осені – помаранчеві, червоні та коричневі відтінки, можливе використання зеленого для деяких елементів ілюстрації, а також градієнтність для моделювання певних елементів. Формат прямокутний, вертикальний, розмір А3, що є чудовим рішенням для розміщення ілюстрацій і прикрашання простору. Шрифт Oswald – мінімалістичний, рублений – аби основний текст не зливався з основною ілюстрацією, завдяки цьому краще виконував свою інформаційну функцію, а не тільки естетичну, тобто щоби споживач міг легко зчитувати дати. Для заголовкового, підзаголовкового й основного (цифри таблиць) видів тексту – виключка від центру. Для оформлення назв місяців – напівжирне накреслення, для позначення днів тижня та дат – нормальне.

2.3. Етапи проєктування календаря «Карпатські сезони»

Надзвичайно важливим етапом у процесі створення будь-якого виробу є вивчення теми та пошук ідей. Це є необхідним для розуміння контексту, тобто вивчення теми дозволяє отримати розуміння того, що саме потрібно відобразити чи втілити в дизайні. Також цей етап допомагає визначити основні завдання повідомлення та емоції, які мають бути передані через дизайн. Окрім цього, знання теми дозволяє визначити відповідний стиль дизайну. Різні теми можуть

вимагати різних підходів, використання певних кольорів, форм, шрифтів і композиційних рішень. Дослідження та пошук ідей допомагають знайти натхнення для створення візуально збалансованого й ефективного дизайну. Також вивчення теми допомагає уникнути непередбачуваної схожості з іншими дизайнами, а саме уникнути плагіату. Шляхом дослідження існуючих рішень можна знайти свіжі ідеї та способи виразити тему в унікальний спосіб. Також це допомагає розробити вміст для дизайну. Це можуть бути текстові матеріали, зображення, символи чи будь-які елементи, які відображають сутність теми. Цей процес дозволяє розробити цікаву та змістовну історію, яка підтримує дизайн та приваблює аудиторію. Врахування інтересів і вподобань аудиторії підвищує шанси на успіх дизайну та залучення уваги. Пошук ідей надає можливість розширити свій креативний потенціал. Вивчення теми, дослідження концепцій і перегляд прикладів дизайну стимулюють мозкову активність і сприяють виникненню нових і нестандартних рішень. Цей етап дозволяє знайти власний «голос» у дизайні та створити щось унікальне.

Для розробки власного ілюстрованого календаря ми обрали тему «Карпатські сезони». Саме тому з використанням різних джерел ми ознайомилися з красою та особливостями Карпатських гір у різні пори року. Це допомогло зрозуміти настрій і естетику, які треба передати в дизайні календаря, визначити основні елементи, такі як: кольорова палітра, стиль, графічні елементи, типографіка та композиція.

Весною Карпати оживають зеленню та квітами. Гори перетворюються на килими з яскравих квітів, дерева огортаються свіжим листям, а потоки гірських річок стають бурхливими та звучними. Весняні Карпати мають особливий шарм і надихають своєю природною красою. Саме тому для оформлення аркуша календаря, що зображує сезон весни, та передачі відповідного настрою, я обрав п'ять основних відтінків (див. рис. 2.3.1), це поєднання холодних і теплих кольорів: синього, блакитного, світло-зеленого, жовтого та їх відтінків.

Рис. 2.3.1. Палітра кольорів для візуалізації весни.

Літом у Карпатах переважає різноманітність зелених і жовтих відтінків. Гірські луки розцвітають соковитими травами та квітами, даруючи карпатському пейзажу вишукану естетику. Ввечері ж у Карпатах влітку можна спостерігати рожевий захід сонця, що створює спокійну і розслаблену атмосферу, дозволяючи насолодитися моментом і зануритися в прекрасну гармонію природи. Це час, коли можна замилуватися теплом останніх променів сонця, відчутти ніжний вітерець на обличчі та побачити, як природа змінюється на очах. Тому для оформлення аркуша календаря з літньою порою року я обрав палітру, що складається переважно з теплих глибоких зелених і жовтих відтінків (див. рис. 2.3.2).

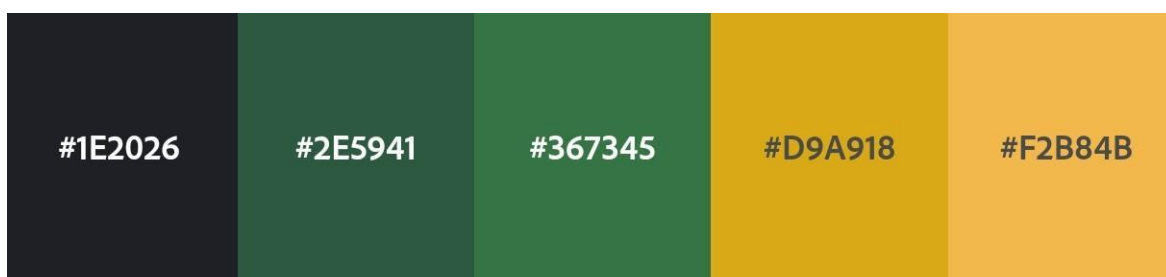

Рис. 2.3.2. Палітра кольорів для візуалізації літа.

Осінь у Карпатах – це колоритний картинний пазл з теплих і виразних відтінків. Гори превтілюються у різноманітність золотистих, червоних і оранжевих кольорів. До пізньої осені характерними також стають теплі темні

коричневі відтінки, однак, незважаючи на це, все ще можна зустріти зелені відтінки, які характерні хвойним деревам. Осінь у Карпатах є найбільш мальовничим часом, коли кожний куточок заповнений красою та гармонією. Для передачі атмосфери осені на відповідному аркуші календаря ми вирішили обмежити використання зелених кольорів, щоб ілюстрація вийшла більш гармонійною і обрали палітру кольорів, на якій переважають помаранчеві та червоні відтінки (див. рис. 2.3.3).

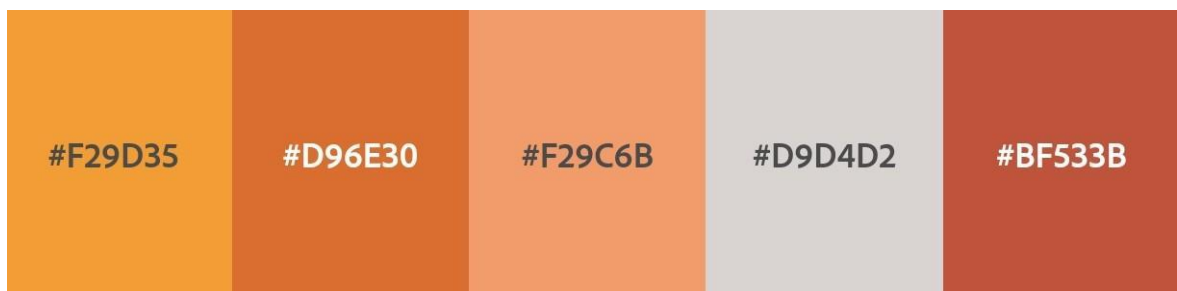

Рис. 2.3.3. Палітра кольорів для візуалізації осені.

Останньою порою року є зима. Вона наділяє Карпати особливою красою. Засніжені вершини гір створюють чарівну картину, де кожен ландшафт виглядає як витвір мистецтва. Зимові Карпати вражають своєю тишею та спокоєм. Чарівне поєднання снігу, льоду та гірських вершин перетворює цей гірський регіон на казкову землю. Чистий білий сніг іскриться на сонці, а лісові стежки заповнюються слідами тварин. Окрім цього, Карпати славляться своїми зимовими курортами й пропонують різноманітні види активного відпочинку, такі як: гірськолижний спорт, сноубординг, скелелазіння, поїздки на снігоходах і катання на санчатах. Однак у своїй роботі я вирішив зосередитися саме на спокої та гармонії карпатських гір, щоб ілюстрації викликали почуття затишку та комфорту. Для цього я використав палітру, що складається з переважно холодних відтінків і теплих для контрасту, що відповідають кольорам сонця взимку (див. рис. 2.3.4).

Рис. 2.3.4. Палітра кольорів для візуалізації зими.

Створення ескізів є наступним важливим етапом проектування. Цей процес передбачає втілення ідей і концепції у візуальну форму, де дизайнер чи художник виражає свої ідеї за допомогою малюнків, креслень або комп'ютерного моделювання. Під час створення ескізів, дизайнер може експериментувати з різними формами, кольорами, композиціями й іншими елементами дизайну. Він може вільно виражати свою творчу концепцію і спробувати різні варіанти, щоби знайти найкраще рішення дизайну, яке відповідатиме вимогам проекту та задовольнить потреби клієнта. Це залежить від предмета проектування та інструментів, якими користується дизайнер. Важливо, щоб ескізи виражали основні елементи дизайну, проте водночас не забирали багато часу на їх створення, оскільки це тільки перший крок у процесі розробки.

Для створення пошукових ескізів ми використовували звичайні аркуші паперу в клітинку та простий олівець, адже це традиційний і ефективний спосіб візуалізувати свої ідеї. Папір у клітинку допомагає легко відслідковувати пропорції та легко розташовувати об'єкти на сторінці. Намалювавши декілька варіантів, я розглянув свої ідеї та визначив, які об'єкти, їх форми й окремі елементи я бажаю розташувати в кінцевому варіанті. Це допомогло уявити загальну композицію й обрати найкращий варіант (див. рис. 2.3.5).

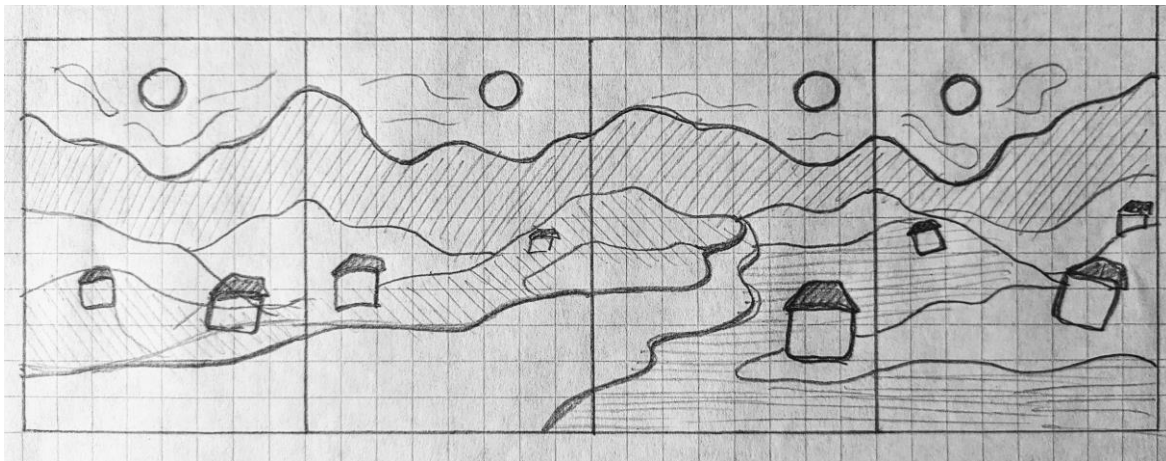

Рис. 2.3.5. Пошуковий ескіз із зображеними лінійно основними елементами.

Наступним етапом є підбір шрифтів. При виборі шрифтів для створення календаря необхідно враховувати кілька факторів. Перш за все, шрифт повинен бути легко читабельним, особливо в невеликих розмірах, що часто зустрічається в календарному форматі. Також важливо, щоби шрифт візуально відповідав загальному стилю та настрою календаря. Рекомендується експериментувати з різними шрифтами й оцінювати, як вони впливають на загальний образ. Важливо також враховувати відповідність тематиці й аудиторії, для якої призначений календар.

Для розробки нашого дизайну календаря обрано шрифтову гарнітуру Oswald (див. рис. 2.3.6).

Рис. 2.3.6. Шрифт Oswald.

На мою думку, він є чудовим варіантом, який підходить для створення календаря. Він вирізняється своїми виразними геометричними формами, має прямі лінії та гострий кут на кінцях символів, що надає йому сучасний і стильний вигляд. Він відомий своєю чіткістю та лаконічністю, має декілька накреслень, що робить його хорошим вибором для створення календарної сітки.

При створенні остаточного варіанта роботи та розробці макетів, було враховано висновки всіх попередніх етапів проєктування, створено цифрові макети, в яких кожна деталь, кольорова гама та композиція точно відповідають задуманому дизайну. Я ретельно попрацював над дрібницями, такими як: відступи, вирівнювання, розміщення тексту й елементів ілюстрацій, щоби створити гармонійний і привабливий дизайн. У кінцевому результаті вийшло чотири аркуші календаря, що відповідають кількості сезонів року з відображенням естетики зими (див. дод. А, рис. 2.3.7), весни (див. дод. Б, рис. 2.3.8), літа (див. дод. В, рис. 2.3.9) та осені (див. дод. Г, рис. 2.3.10).

Для кращої візуалізації календаря в інтер'єрі та варіативності його використання ми розмістили макети на мокапіах (див. дод. Д, рис. 2.3.11, 2.3.12).

Висновок до другого розділу

Аналіз прототипів і аналогів є важливою складовою процесу розробки будь-якого виробу, включаючи дизайн календарів. Завдяки йому можна зрозуміти, які рішення вже були випробувані в інших виробках, які з них є вдалими, а які ні, а також те що необхідно врахувати при розробці власної концепції. Він дозволяє виявити помилки та недоліки конкурентів, уникнути їх у власному проєкті, забезпечити вищу якість і ефективність виробу. Також аналіз аналогів допомагає зрозуміти технічні, ергономічні й естетичні вимоги до виробу, дозволяє виявити популярні напрямки в дизайні, зрозуміти потреби цільової аудиторії та визначити, які особливості повинен мати виріб, аби бути конкурентоспроможним на ринку. Заразом аналіз аналогів допомагає зрозуміти,

які дизайнерські рішення та виражальні засоби відповідають тематиці та як їх можна використати власноруч. Це допомагає збільшити шанси на успіх власного виробу на ринку.

На основі проведеного аналізу аналогів календарів, ми зробили висновок, що унікальність календаря полягає в комбінації різних елементів дизайну, виражальних засобів. Кожен з календарів має свою тематику, що й робить їх відмінними один від одного. Завдяки цій інформації ми змогли сформулювати власну концепцію для календаря.

Розробка концепції є не менш важливим етапом у створенні будь-якого виробу, відповідно й у виготовленні календаря. Концепція дозволяє пояснити та вказати основні характеристики виробу, аудиторію, на яку націлений виріб, встановити якісні та кількісні параметри, підібрати ефективні засоби виразності, а саме: архітектоніку, композицію, кольорове рішення, фактуру, стиль, шрифти, мотиви. Також концепція дає змогу оцінити націленість на споживача, його потреби та вподобання, встановити узгодженість з усіма вимогами та технічними можливостями виробництва, забезпечити його конкурентоспроможність на ринку, а також відповідність вимогам сучасних тенденцій у дизайні.

Саме завдяки розробці концепції, аналізу аналогів ми сформулювали етапи проєктування власного виробу, заздалегідь передбачити майбутній його вигляд. На основі цього ми розробили дизайн ілюстрованого календаря «Карпатські сезони», що набув унікальності та привабливості для цільової аудиторії, адже зрозуміли технічні, ергономічні й естетичні вимоги до виробу, потреби потенційного споживача, що збільшило шанси на успіх. Також ми зазначили основні характеристики календаря, дотримали відповідність з усіма вимогами та забезпечили його конкурентоспроможність, уникнувши плагіату.

РОЗДІЛ III. ТЕХНОЛОГІЧНО-ЕКОНОМІЧНА ЧАСТИНА

3.1. Види друку та матеріали

Друк є невід'ємною частиною нашого життя та використовується в різних сферах: від друкування документів в офісі до виготовлення упаковки та рекламних матеріалів. Саме тому при створенні власного виробу варто ознайомитися з його видами.

У поліграфії можна виділити три основних типи друку: *високий*, *глибокий* та *плаский*. Так, у *високому* друці використовуються різнорівневі форми, що набуває злегка рельєфного вигляду, форми виступають, а пробіли неначе увігнуті. При *глибокому* ж друці – навпаки: друкувальні елементи заглиблені (контррельєфні), а пробіли виступають об'ємно. А в *пласкому* друці друкуючі елементи та пробіли знаходяться на одному рівні, при цьому фарба по формі розподіляється по-різному через різні фізико-хімічні властивості цих ділянок. Для цього використовуються спеціальні методи обробки трафарету [3].

Варто розглянути чотири основні види друку, які використовуються в сучасній поліграфії, такі як: *цифровий*, *флексграфічний*, *офсетний* та *шовкотрафаретний* друк. Ознайомлення з цими видами друку дозволить дізнатися, які особливості та переваги має кожен з них та для чого вони застосовуються [10].

Цифровий друк є найбільш сучасним методом друкування, при якому за допомогою спеціального принтера фарби наносяться безпосередньо на матеріал після зчитування електронних даних. Однією з основних переваг цифрового друку є те, що немає необхідності у попередній підготовці друкувальної форми, що дозволяє економити час і кошти, а ще забезпечує можливість друкувати малими накладками, починаючи від однієї одиниці. Цифровий друк можна застосовувати на різних матеріалах, таких як: папір, текстиль, шкіра, метал, пластик, кераміка, скло, дерево тощо. Використання сучасних спеціальних

принтерів дозволяє отримувати зображення фотографічної якості та забезпечує швидкий і ефективний процес друкування. Деякі з моделей принтерів мають додаткові функції, наприклад, лазерну порізку, що робить цифровий друк незамінним при необхідності швидкої підготовки продукції або тестування дизайну [10].

Існують два основних типи принтерів: струменевий і лазерний. У струменевих принтерах використовують рідкі чорнила, однак вони не є стійкими до тертя та вологи, тому для збереження продукції необхідно застосовувати ламінацію. Лазерні ж принтери використовують фарбувальні порошки, які припікаються до матеріалу, тому продукція, виготовлена на лазерному принтері, є більш стійкою, бо не піддається впливу вологи. Однак недоліком обох типів є те, що фарби можуть з часом вигоріти під дією сонячних променів. Для створення стійкої продукції до сонячного випромінювання варто обрати струменевий друк, але вже з УФ-фарбами, які формують стійку плівку при їх застиганні. Окрім того існують сольвентні фарби, що є доволі стійкими, однак токсичними. Саме тому в цивілізованих країнах їх використання заборонене [10].

У цифровому друці використовуються різні типи машин залежно від ширини поверхні задрукованого зображення, а саме *широкоформатні* та *вузькоформатні*. Для друку великих зображень, прикладом можуть бути білборди, використовуються широкоформатні машини з шириною друку до 3 м, де якість друку не є особливо важливою, тому що зображення розглядаються з досить великої відстані. Для друку ж зображень менших за розміром, таких як плакати чи календарі, достатньо ширини друку до 1,5 м, але тут, на відміну від попереднього прикладу, висока якість друку є дуже важливою, оскільки зображення будуть розглядатися зблизька. Для друку дрібної поліграфічної продукції, як: етикетки, візитівки, листівки та ін., стають у нагоді вузькоформатні принтери. Цифровий друк дозволяє швидко вносити зміни та задруковувати інформацію без очікування виготовлення друкуючих форм.

Наприклад, на електронних вагах у супермаркеті можна спостерігати цифровий друк етикеток із змінною інформацією про вагу товару, який можна роздруковувати при кожному зважуванні. Так до категорії апаратів цифрового друку належать термопринтери чи термотрансферні принтери, саме вони дають змогу друкувати етикетки безпосередньо на місці їх використання [10].

Цифрове обладнання для поліграфії надає можливість роздрукувати різні типи виробів двома способами, що залежать від виду принтера. Це може здійснюватися планшетно чи рулонно. Якщо поверхня для друку рівна, прикладом можуть бути скло та пластик, застосовуються планшетний тип друку, проте з нерівними поверхнями матеріалу можуть виникати труднощі. Для матеріалів, таких як: ламінований папір, банери, різні самоклеючі матеріали та ін., що поставляються в рулонах, користуються рулонним друком [10].

Цифровий друк є ефективним рішенням для виготовлення широкоформатної продукції, такої як банери, вивіски, постери та інші великі рекламні матеріали, а також для виробництва виробів з невеликою кількістю екземплярів. Однак, якщо потрібно ефективно та швидко виготовити велику кількість однотипних друкованих виробів з однієї друкарської форми, більш доцільно використовувати флексографічний друк. [10]

Флексографічний друк є одним із нових видів друку, і на даний момент це профільний вид друку в усьому світі. Флексографія застосовується для виготовлення вузькоформатних продуктів і тих робіт, що виготовляються великими тиражами. Вона базується на використанні гнучких полімерних форм, що дають змогу використовувати велике розмаїття матеріалів навіть з грубою фактурою, таких як: металізований папір, поліпропілен, термопапір тощо. У флексографічному друці форма має еластичність, що дозволяє їй виконувати функцію декеля, яка забезпечує рівномірний розподіл фарби по матеріалу та гарантує високу якість друку. Полімерна форма також характеризується високою

тиражністю, що дозволяє експлуатувати її тривалий час. Флексографія належить до високого ротаційного способу друку [10].

Ротаційний друк – це процес отримання зображення за допомогою обертання валів із певним діаметром. Для флексографічного друку використовуються дукторний, анілоксовий, формний, друкуючий, магнітний вали та полімерна форма. Процес друку відбувається приблизно таким чином: дукторний вал переносить фарбу на анілоксовий вал із мікроскопічними заглибинами на його поверхні (це дозволяє дозувати кількість фарби), який у свою чергу переносить її на полімерну форму, що розміщується на формному валі, діаметр якого визначає довжину повторюваного елемента. Потім йде друкуючий вал, що притискає матеріал до форми, а останній вал, магнітний, задає форму готового виробу завдяки прикріпленій до нього висіковій формі. У флексографії використовують вали різних діаметрів та виготовляють полімерні форми згідно з їхніми характеристиками. Нестандартний розмір виробу може спричиняти збільшення відстані між ними [10].

Офсетний друк – це один з видів плоского друку, де зображення передається за допомогою спеціальної фотоформи на основі алюмінієвих сплавів, де друкуючі та пробільні елементи знаходяться на одній площині, однак відрізняються своїми фізико-хімічними властивостями. Фотоформа складається із засвічених і незасвічених частин, які взаємодіють з водою та масляними речовинами, а саме фарбами. Це дозволяє наносити фарбу тільки на незасвічені частини форми й у такий спосіб отримати бажане зображення. При офсетному друці необхідним є зволоження форми для запобігання висихання фарби, тому важливу роль у виконанні цієї функції відіграє зволожувальний вал, який змочує форму водою під час кожного оберту.

Офсетний друк має декілька переваг. Передусім він забезпечує найвищу якість зображення для растрових картинок. Крім того, одну форму можна використовувати для кількох дрібніших замовлень з однаковим або

пропорційним тиражем. Це досягається завдяки розкладці на пластині різних видів виробів і їх об'єднанню при друці. Відмінність офсетного друку від флексографії полягає в тому, що останній не може друкувати текст з накладанням кольорів. Офсетний друк забезпечує чітке поєднання кольорів і передачу відтінків, що відображається у високій якості зображення. Ця особливість даного методу дає можливість досягти фотографічного друку. Також його перевагою є невелика вартість підготовки до друку. Однак недоліком є те, що він зазвичай використовується для виготовлення продукції в аркушевому форматі, а фарби для аркушевого друку можуть використовуватись лише для паперових матеріалів [10].

Шовкотрафаретний друк здійснюється завдяки використанню форми, т. зв. трафарету, та рекеля, спеціального інструмента, який продавлює фарбу через форму, що й дає змогу створити зображення. Для виготовлення форми використовують фотохімічний метод формування пробільних елементів на сітці. Іншими словами, на сітку наносять фотополімерний шар, який потім піддається обробці світлом, що дозволяє створити певні ділянки, через які фарба зможе пройти на матеріал. Після друку сітку очищують від цього шару, щоб її можна було використовувати знову. Сітка ж може бути виготовлена з різних матеріалів, таких як поліамід, поліефір або метал. У минулому для створення трафарету використовувалися сітки з шовку, звідси й походить назва [10].

Однією з головних переваг шовкотрафаретного друку є можливість нанесення товстого шару фарби (до 0,5 мм) на матеріал, що забезпечує тактильні відчуття об'ємності та високу якість друку. Крім того, цей вид друку забезпечує яскраві й насичені кольори, щільне покриття поверхні, завдяки якому відсутній ефект прозорості фарби на матеріалах, що є прозорими. Саме ця особливість і вирізняє шовкотрафаретний друк з-поміж інших [10].

Існує можливість виконати трафаретний друк безпосередньо на поверхні чи спочатку нанести фарбу на проміжний носій, з якого зображення перенесеться

на іншу поверхню. Застосовують цей вид друку як на широкому спектрі матеріалів, так і з використанням великого розмаїття фарб. Прикладами матеріалів можуть бути: дерево, метал, шкіра, тканина, пластик, скло, кераміка тощо. Трафаретний друк використовується для створення візитівок, наклейок, етикеток, упаковок тощо. Недоліком такого друку є висока вартість, через що деякі підприємства починають відмовлятися від нього [10].

Коли мова заходить про друк та його різноманітність, важливо також розглянути найбільш поширені матеріали для створення власного виробу, тому що від їх вибору залежить якість і естетичний вигляд продукції. Оскільки предметом дослідження є ілюстрований календар, доцільним буде ознайомитися з найбільш популярними матеріалами для виготовлення саме календарів.

Для виготовлення календарів можуть використовуватись різні матеріали, вибір яких зазвичай залежить від типу календаря. Наприклад, для квартальних календарів зазвичай використовують картон, зокрема, палітурний, або крейдований папір для виготовлення його основи, яку потім можна заламінувати для збільшення міцності: щільності 250–300 гр/м², а блоки з офсетного паперу 120–150 гр/м². Настінні перекидні календарі та плакати зазвичай мають основу з крейдованого паперу щільністю 200–250 гр/м² або картону. Настільні календарі можуть мати основу з картону, зокрема, палітурного, чи крейдованого паперу, залежно від того, чи буде виріб перекидним, при цьому щільність паперу така, як і у квартальних календарів, тобто 250–300 гр/м² для основи та 120–150 гр/м² для блоків. Дуже популярним матеріалом останнім часом також є кашірована основа. Для скріплення всіх перелічених вище календарів використовують пружину, якщо календарі перекидні. Оздоблення календарів може включати різні види тиснення, зокрема, конгреву, ламінації, вибіркового лакування та висічки, а також містити додаткові елементи виробу, наприклад, віконечка для дати [14, 17].

Окрім основних матеріалів, що зазвичай використовуються для виготовлення календарів (картон, палітурний картон, крейдований папір та кашірована основа), можуть бути використані й інші матеріали. Наприклад, для оформлення обкладинки календаря можуть бути використані текстильні матеріали, шкіра, металеві елементи, які надають виробу більш елегантний вигляд. Для створення ефекту тривалої експлуатації та захисту від забруднень на календар може бути нанесений спеціальне захисне покриття. Також до оформлення календарів можуть бути використані додаткові елементи, такі як розкладки, кишеньки для зберігання паперів, закладки, магніти, наклейки тощо. Замовник календаря може отримати різноманітне оформлення відповідно до своїх потреб і бажань, що дозволяє створювати унікальні та індивідуальні вироби.

3.2. Економічні розрахунки

Щоби провести економічні розрахунки для створення календаря, потрібно врахувати наступні фактори:

- вартість розробки ескізів та остаточних варіантів: цей показник залежить від складності та обсягу робіт, технології виконання; якщо розробка відбувається власноруч, то витрати будуть нижчі, ніж при залученні зовнішнього дизайнера;
- вартість друку: цей показник залежить від вибраного виду друку, кількості кольорів і накладу;
- вартість матеріалів: цей показник залежить від використаних матеріалів для виготовлення календаря, наприклад, якщо використовувати папір високої якості та матеріали для виготовлення рамки, витрати будуть вищі, ніж при використанні звичайного паперу та клейких стрічок.

Перед тим як обирати між офсетним і цифровим видами друку варто визначити, який із них буде більш доречним. Їхня вартість залежить від

конкретних обставин і вимог проекту. Існують декілька факторів, які можуть впливати на вартість друку:

1. Тираж: офсетний друк має перевагу при великих накладках, коли необхідно виготовити велику кількість однакових екземплярів. Цифровий друк може бути більш ефективним і економічним для невеликих накладів або навіть одного примірника.
2. Матеріали: вартість друку також залежить від типу матеріалів, які використовуються. Офсетний друк може бути дорожчим, якщо потрібні спеціальний папір, покриття або інші особливі матеріали.
3. Деталі друку: офсетний друк зазвичай надає більше можливостей для спеціальних ефектів, таких як друк фольгою, тиснення або лакування. Це може збільшити вартість процесу друку порівняно з цифровим друком, який має більш обмежені можливості в цьому плані.
4. Терміни виконання: час виконання також може вплинути на вартість. Цифровий друк зазвичай дозволяє швидше виконати замовлення, тоді як офсетний друк може зайняти більше часу, особливо при налаштуванні машин і друку на більшому форматі.

Для того щоб краще розрахувати вартість робіт, потрібно зазначити основні характеристики виробу.

Формат – А3 (30х42 см).

Папір – крейдований.

Щільність – 200 або 350 гр / м².

Додатково – ламінування глянцевою чи матовою плівкою.

Упаковка – поліпропіленовий пакет.

Вартість робіт дизайнера включає в себе підбір шрифтів, кольорів, композиції, створення ескізів. Таким чином вартість розробки одного аркуша календаря складає 600 грн, відповідно для реалізації всього виробу цю суму потрібно помножити на чотири – 2400 грн.

Для виготовлення ілюстрованого календаря кращим рішенням є обрати цифрову технологію друку, адже вона є найшвидшою та найбільше підходить для виготовлення дрібних накладів, починаючи від однієї одиниці. [6]

Вартість друку календарів-плакатів при малих накладах достатньо висока. Один аркуш формату А3 (29,7×42 см), щільністю крейдованого паперу 200 або 350 гр / м² з ламінуванням глянцевою чи матовою плівкою на вибір складає – 65 грн. Оскільки один екземпляр календаря складається з чотирьох аркушів, вартість друку обійдеться у 260 грн відповідно. Якщо виготовляти календарі таким чином, тобто поштучно, вартість на 100 одиниць товару складатиме – 26000 грн. Такий спосіб друку є недоцільним і дороговартісним, тому краще друкувати великими тиражами.

При виготовленні ілюстрованих календарів-плакатів великими накладками, вартість виготовлення буде значно нижчою. Як приклад візьмемо 100 екземплярів. Вартість друку 100 аркушів А3 складає 1508 грн. Оскільки готовий календар складається з чотирьох аркушів, отриману суму варто помножити на чотири. Відповідно вартість 100 одиниць готових ілюстрованих календарів – 6032 грн. Таким чином, вартість одного календаря дорівнюватиме 60,32 грн, що в чотири рази дешевше, ніж при виготовленні календарів поштучно.

Для того, щоб аркуші календаря при продажі були разом скріплені й не губилися, адже це один виріб, можна обрати прозорі поліпропіленові пакети з клейкою стрічкою як упаковку, їхня щільність складає 25 мкм, формат А3 (30×42 см). Вартість такого виду упаковки на 100 одиниць товару коштує 149,65 грн.

Вартість одностороннього ламінування формату А3 матовою плівкою – 24 грн. Множимо на кількість аркушів одного календаря – 96 грн.

Отже, вартість виготовлення одного календаря формату А3 (29,7×42 см) при великих накладках, щільність крейдованого паперу якого 200 або 350 гр / м², з ламінуванням глянцевою чи матовою плівкою на вибір, з упаковкою у вигляді поліпропіленового пакету складатиме – 157, 81 грн.

Середня ціна календарів на ринку варіюється від 40 до 400 грн. Це залежить від їхнього дизайну та формату. Загалом настінні календарі з кріпленням на пружині дорожче. Саме тому для забезпечення конкурентоспроможності й отримання достатнього прибутку, вартість одного календаря може складати від 200 до 300 грн.

Висновок до третього розділу

Ознайомлення з видами друку поліграфічних виробів є дуже важливою складовою процесу створення календаря. Від правильного вибору методу друку залежить якість друкованого виробу, його тривалість і здатність належним чином передати зображення. Окрім того, вибір методу друку також впливає на вартість виробу. Деякі з них можуть бути дорожчими, ніж інші, тому важливо знати, який саме метод друку найкраще відповідає потребам і бюджету проекту.

Вибір матеріалів для друку також є дуже важливим етапом у створенні будь-якого поліграфічного виробу, зокрема календаря. Від правильного вибору матеріалів залежить якість і тривалість експлуатації календаря, його зовнішній вигляд і сприйняття споживачем. Один з головних аспектів вибору матеріалів - це їхні властивості щодо друку. Різні матеріали можуть вимагати різних типів друку, тому важливо підібрати той, який найкраще підходить для конкретного випадку. Також важливо звернути увагу на міцність і стійкість матеріалів до впливу зовнішніх факторів, таких як світло, вологість, температура. До вибору матеріалів також слід звернути увагу на їхню екологічність і безпеку використання для здоров'я споживачів.

Оскільки від вибору матеріалів і методу друку залежить ціна кінцевого продукту, було проведено економічні розрахунки, аби краще зрозуміти собівартість готового виробу. Завдяки ним визначено оптимальну ціну на календар, що дозволить створити якісний продукт, забезпечити конкурентоспроможність і одночасно зможе забезпечити достатній прибуток від

його продажу. Економічний аналіз включає в себе оцінку вартості послуг і ресурсів, що будуть використані в роботі, пов'язаних з виробництвом календаря.

ВИСНОВКИ

1. Висвітлено календар як видавничий об'єкт у теоретико-понятійному контексті. На підставі нормативної бази ДСТУ 3017:2015 з'ясовано зміст терміно-поняття календарного видання, його типізацію: відривний або перекидний календар, табель-календар, календар книжкового типу, календар знаменних і пам'ятних дат. Також викладено основні вимоги до видавничої підготовки календаря, описано такі етапи, як: підготовчий етап, етап виконання та редагування оригіналів оформлення, композиційно-технічний етап. Для розробки власного проєкту було визначено, що створюваний календар має бути неперіодичним виданням, тобто видаватися одноразово, тип календаря за форматом – табель-календар, а саме аркушеве видання.

2. Охарактеризовано підходи проєктування календаря на 2024 рік. На основі матеріалу з різних інтернет-джерел було досліджено прототипи й аналоги ілюстрованого календаря. Виявлено, що унікальність календаря залежить від таких факторів, як: тип календаря, вид дизайну, тема, виражальні засоби: різновид графічних засобів кольорові та світло-тональні, фактура, стиль, архітектоніка, композиція, шрифт і нешрифтові засоби. На основі аналізу аналогів і прототипів ілюстрованих календарів, виявлених їхніх переваг і недоліків, було розроблено власну концепцію дизайну календаря «Карпатські сезони», засади якої полягають у створенні продукту, який буде не тільки утилітарно-практичним, а й привабливим оздоблення приміщення: розвороти календаря не будуть скріплені між собою, з подальшою можливістю їх розміщення в рамки та використанням як поодинці на стіні, так і всі разом як модульні картини – квадриптих. Серед провідних образотворчих засобів візуалізації авторської ідеї у макеті календаря виділено такі: композиція: асиметрична й динамічна; кольорова гама: хроматична, домінантні кольори на кожному аркуші різні; формат: прямокутний, вертикальний, розмір А3; стиль:

авторський; шрифт: Oswald – мінімалістичний, рублений; для заголовкового, підзаголовкового й основного видів тексту – виключка від центру; фактура: паперу – матеріальна: гладка матова; зображення – нематеріальна: градієнтність для моделювання певних елементів. Також були визначені етапи проєктування календаря та описано особливості їх реалізації.

3. Описано технологічно-економічну частину видавничого проєкту. Дослідження включає питання вибору матеріалів і методів друку, їхню вартість для реалізації проєкту. Проведені економічні розрахунки показали, що створення календаря «Карпатські сезони» виправдано з фінансової точки зору. Вибір оптимальних технологій і матеріалів, а також зменшення витрат на виробництво дозволило отримати конкурентоспроможну ціну на календар для споживчого ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бушанський В. В., Рябець Л. В. Календар. *Енциклопедія Сучасної України*. URL: <https://esu.com.ua/article-10430> .
2. Виготовлення календарів в друкарні - особливості та вимоги. *Волинський енергософт*. URL: <http://www.bic.com.ua/index.php/52-novyny/novyny-polihrafii-ta-druku/4516-vyhotovlennia-kalendariv-v-drukarni-osoblyvosti-ta-vymohy> .
3. Види друку в поліграфії. *Евопак*. URL: <https://evopack.com.ua/vydy-druku-v-poligrafii/> .
4. Вимоги до макетів для друку поліграфічної продукції. *Format*. URL: https://format-lv.com.ua/requirements/requirements_digital/ .
5. ДСТУ 3017:2015. Видання. Основні види. Терміни та визначення. Чин. від 2016–01–07. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2016.
6. Календарі. *Типографія оперативного друку Фастпринт*. URL: <https://www.fastprint.ua/uk/Kalendari> .
7. Квартальний настінний календар 2023, Кролик на велике. *Provokation*. URL: <https://provokation.in.ua/ua/p777361674-kvartalnyj-nastennyj-kalendar.html> .
8. Кушнір Н. Календар-планер Гусь Астролог. *Gifty*. URL: <https://giftы.in.ua/product/kalendar-planer-gus-astrolog> .
9. Настінний календар 2023 з розфарбуванням «Творчий підйом». *Dreams*. URL: <https://dreams.kh.ua/uk/podarunok/nastinnij-kalendar-2022-z-rozfarbuvannyam-natxnennya/> .
10. Основні види друку та сфери їх застосування. *Grena (Грена Україна)*. URL: <https://grena.com.ua/uk/statti/osnovni-vydy-druku-ta-sfery-yih-zastosuvannya/> .

11. Перекидний настінний календар 2022. *Bookinstein*. URL: <https://bookinstein.ua/ru/perekidnij-nastinnij-kalendar-2022> .
12. Пінгвіни, мінімалізм та оголені письменники: добірка календарів на 2021 рік. *Читомо*. URL: <https://chytomo.com/pinhviny-minimalizm-ta-oholeni-pysmennyky-dobirka-kalendariv-na-2021-rik/> .
13. Поперечна Л. А. Календар. *Українська бібліотечна енциклопедія*. URL: <https://ube.nlu.org.ua/article/Календар> .
14. Різний папір для виготовлення календарів. URL: <https://jak.koshachek.com/articles/rizna-papir-dlja-vigotovlennja-kalendariv.html> .
15. Шевченко В. Е. Художньо-технічне оформлення видань різних видів. *Електронна бібліотека Інституту журналістики*. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/index.php?act=article&article=1815> .
16. Що потрібно пам'ятати при підготовці макетів до друку? *Просто Друк*. URL: <https://prostodruk.kiev.ua/ua/tech> .
17. Які бувають види календарів і в чому різниця? *Бест Друк*. URL: <https://bestdruk.com.ua/polihrafiia-dlia/yaki-buvaiut-vydy-kalendariv-i-v-chomu-riznytsia/> .
18. Які існують типи календарів. *VPM-Поліграф*. URL: <https://kalendar.rv.ua/2017/10/25/yaki-isnuyut-tipi-kalendaiv/>

ДОДАТКИ

Додаток А

Рис. 2.3.7. Перший аркуш календаря «Карпатські сезони»

Рис. 2.3.8. Другий аркуш календаря «Карпатські сезони»

Рис. 2.3.9. Третій аркуш календаря «Карпатські сезони»

Рис. 2.3.10. Четвертый аркуш календаря «Карпатські сезони»

Варіативність використання в просторі

Рис. 2.3.11. Приклад розташування в інтер'єрі в рамках

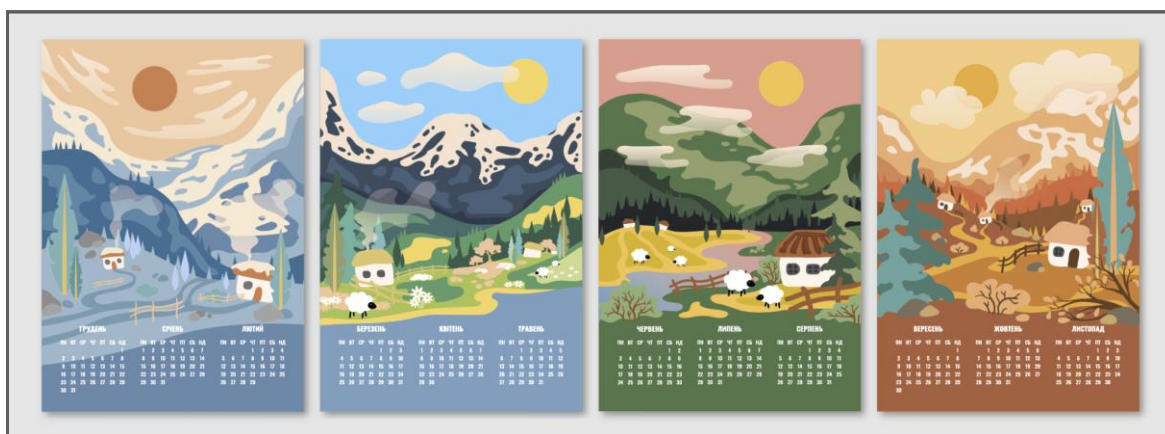

Рис. 2.3.12. Приклад розташування на стіні в ряд один біля одного